

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1	
Sprawozdawczość finansowa według standardów krajowych i międzynarodowych (Irena Olchowicz)	13
1. Standaryzacja i harmonizacja sprawozdań finansowych	13
2. Cele sprawozdań finansowych	23
3. Użytkownicy sprawozdań finansowych	24
4. Podstawowe założenia (zasady) sporządzania sprawozdań finansowych	26
5. Cechy jakościowe sprawozdań finansowych	38
6. Składniki sprawozdań finansowych	40
7. Elementy sprawozdań finansowych	45
8. Wycena składników sprawozdań finansowych	47
8.1. Ogólne zasady wyceny	47
8.2. Wycena początkowa (w ciągu roku obrotowego) składników majątkowych	50
8.3. Wycena składników majątkowych na dzień bilansowy	56
8.3.1. Utrata wartości składników majątkowych według UoR i MSR	56
8.3.2. Wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy według UoR i MSR	59
Rozdział 2	
Bilans (Irena Olchowicz)	72
1. Postać bilansu (sprawozdania z sytuacji finansowej) według MSR i UoR	72
1.1. Prezentacja sprawozdania z sytuacji finansowej według MSR	73
1.2. Prezentacja bilansu według UoR	79
2. Charakterystyka aktywów	86
2.1. Aktywa trwałe	86
2.1.1. Wartości niematerialne i prawne	87
2.1.1.1. Wartości niematerialne i prawne według UoR	87
2.1.1.2. Aktywa niematerialne według MSR	93
2.1.2. Rzeczowe aktywa trwałe	103
2.1.2.1. Rzeczowe aktywa trwałe według UoR	103

2.1.2.2.	Rzeczowe aktywa trwałe według MSR	109
2.1.2.3.	Leasing środków trwałych	116
2.1.2.3.1.	Leasing według UoR	117
2.1.2.3.2.	Leasing według MSR	118
2.1.3.	Należności długoterminowe	126
2.1.4.	Inwestycje	129
2.1.4.1.	Nieruchomości inwestycyjne	130
2.1.4.1.1.	Nieruchomości inwestycyjne według UoR	130
2.1.4.1.2.	Nieruchomości inwestycyjne według MSR	130
2.1.4.2.	Inwestycje finansowe	139
2.1.4.2.1.	Inwestycje finansowe według UoR	139
2.1.4.2.2.	Inwestycje finansowe według MSR	151
2.1.4.2.3.	Inwestycje finansowe według rozporządzenia dotyczącego instrumentów finansowych	156
2.1.5.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	163
2.2.	Aktywa obrotowe	171
2.2.1.	Rzeczowe aktywa obrotowe (zapasy)	174
2.2.1.1.	Zapasy według UoR	174
2.2.1.2.	Zapasy według MSR	184
2.2.2.	Należności krótkoterminowe	185
2.2.3.	Inwestycje krótkoterminowe	189
2.2.3.1.	Inwestycje krótkoterminowe według UoR	189
2.2.4.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	192
3.	Charakterystyka pasywów	193
3.1.	Kapitał (fundusz) własny	194
3.1.1.	Kapitał podstawowy	195
3.1.2.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wielkość ujemna)	197
3.1.3.	Udziały (akcje) własne (wielkość ujemna)	198
3.1.4.	Kapitał zapasowy	200
3.1.5.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	201
3.1.6.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	209
3.1.7.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	210
3.1.8.	Zysk (strata) netto	211
3.1.9.	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego	211
3.2.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	212
3.2.1.	Rezerwy na zobowiązania	213
3.2.1.1.	Rezerwy według UoR	213
3.2.1.2.	Rezerwy według MSR	214
3.2.1.3.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	215
3.2.1.4.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	218
3.2.1.4.1.	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne według UoR	218
3.2.1.4.2.	Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne według MSR	218
3.2.1.5.	Pozostałe rezerwy według UoR i MSR	223
3.2.2.	Zobowiązania	226
3.2.2.1.	Zobowiązania długoterminowe	227

3.2.2.2. Zobowiązania krótkoterminowe	228
3.2.2.3. Rozliczenia międzyokresowe	231
4. Ćwiczenia – Bilans	234
4.1. Zadania	234
4.2. Rozwiązanie zadań	239
4.3. Przykładowe bilanse (sprawozdania z sytuacji finansowej) spółek notowanych na GPW w Warszawie sporządzone według MSSF lub ustawy o rachunkowości	248

Rozdział 3

Rachunek zysków i strat (sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów)

(Irena Olchowicz, Agnieszka Tłaczala) 250

1. Ogólna charakterystyka rachunku zysków i strat (sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów)	250
1.1. Funkcja informacyjna rachunku zysków i strat według UoR oraz sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów według MSR/MSSF	250
1.2. Podstawowe kategorie rachunku zysków i strat (sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów)	252
1.3. Nadrzędne zasady rachunkowości a rachunek zysków i strat (wyników)	254
1.4. Warianty sporządzania sprawozdania z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej	261
1.5. Warianty sporządzania rachunku zysków i strat według ustawy o rachunkowości	264
2. Wariant kalkulacyjny rachunku zysków i strat	268
2.1. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	269
2.1.1. Szczególne przypadki ustalania przychodów w ustawie o rachunkowości	272
2.2. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	279
2.2.1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	279
2.2.2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	283
2.2.3. Szczególne przypadki ustalania kosztów	284
2.3. Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	287
2.4. Koszty sprzedaży	287
2.5. Koszty ogólnego zarządu	287
2.6. Zysk (strata) ze sprzedaży	288
2.7. Pozostałe przychody operacyjne	288
2.8. Pozostałe koszty operacyjne	291
2.9. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	293
2.10. Przychody finansowe	293
2.11. Koszty finansowe	298
2.12. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	300
2.13. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych	300
2.14. Zysk (strata) brutto	301
2.15. Podatek dochodowy	301

2.16. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	302
2.17. Zysk (strata) netto	303
3. Wariant porównawczy rachunku zysków i strat	304
3.1. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	305
3.2. Koszty działalności operacyjnej	305
3.2.1. Amortyzacja	306
3.2.2. Zużycie materiałów i energii	308
3.2.3. Usługi obce	312
3.2.4. Podatki i opłaty	312
3.2.5. Wynagrodzenia	313
3.2.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	313
3.2.7. Pozostałe koszty rodzajowe	313
3.2.8. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	314
3.3. Zmiana stanu produktów	314
3.4. Obroty wewnętrzne	321
4. Sprawozdanie z innych całkowitych dochodów – nowy element sprawozdania finansowego	327
5. Ćwiczenia – Rachunek zysków i strat	333
5.1. Zadania	333
5.2. Rozwiązanie zadań	336
5.3. Przykłady rachunku zysków i strat spółek notowanych na GPW w Warszawie sporządzone według MSSF	341

Rozdział 4

Zestawienie zmian w kapitale własnym

(Agnieszka Tłaczala)

1. Kapitał podstawowy na początek okresu	351
1.1. Kapitał zakładowy spółki akcyjnej	351
1.2. Kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	356
1.3. Kapitał podstawowy spółki komandytowo-akcyjnej	358
1.4. Kapitał podstawowy spółki komandytowej	358
1.5. Kapitał podstawowy spółki partnerskiej	359
1.6. Kapitał podstawowy spółki jawnej	359
1.7. Fundusz podstawowy przedsiębiorstwa państwowego	360
1.8. Fundusz udziałowy spółdzielni	361
1.9. Korekta hiperinflacyjna kapitału podstawowego	361
2. Należne wpłaty na kapitał podstawowy	363
3. Akcje/udziały własne	364
4. Kapitał/fundusz zapasowy	368
5. Kapitał z aktualizacji wyceny	371
6. Pozostałe kapitały rezerwowe	377
7. Zysk (strata) z lat ubiegłych	379
8. Wynik netto	384
9. Przykłady zestawienia zmian w kapitale własnym (sprawozdań ze zmian w kapitale własnym) spółek notowanych na GPW w Warszawie	386

Rozdział 5

Rachunek przepływów pieniężnych

(Agnieszka Tłaczala)

388

1. Środki pieniężne – definicja na potrzeby rachunku przepływów pieniężnych	390
2. Działalność operacyjna w rachunku przepływów pieniężnych	391
3. Działalność inwestycyjna w rachunku przepływów pieniężnych	392
4. Działalność finansowa w rachunku przepływów pieniężnych	393
5. Różnice w klasyfikacji transakcji w rachunku przepływów pieniężnych i rachunku zysków i strat	395
6. Metody sporządzania rachunku przepływów pieniężnych	397
7. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej – metoda bezpośrednia	398
8. Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej – metoda pośrednia	401
9. Metoda pośrednia – korekty	413
9.1. Amortyzacja	413
9.2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	413
9.3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	418
9.4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	418
9.5. Zmiana stanu rezerw	424
9.6. Zmiana stanu zapasów	425
9.7. Zmiana stanu należności	426
9.8. Zmiana stanu zobowiązań	427
9.9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	428
9.10. Inne korekty	429
9.11. Specyfika przepływów pieniężnych sporządzanych metodą pośrednią według MSSF	430
9.12. Wnioski z analizy przepływów z działalności operacyjnej	435
10. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	435
10.1. Wpływy ze zbycia wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	436
10.2. Wpływy ze zbycia inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	437
10.3. Wpływy z aktywów finansowych	437
10.4. Inne wpływy inwestycyjne	437
10.5. Wydatki na nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	437
10.6. Wydatki na nabycie inwestycji w nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne	438
10.7. Wydatki na aktywa finansowe	438
10.8. Inne wydatki inwestycyjne	438
10.9. Wnioski z analizy przepływów z działalności inwestycyjnej	438
11. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	439
11.1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	439
11.2. Wpływy z kredytów i pożyczek	440

11.3. Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	440
11.4. Inne wpływy finansowe	440
11.5. Wydatki na nabycie udziałów (akcji) własnych	440
11.6. Wydatki na wypłatę dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	440
11.7. Inne niż wypłaty na rzecz właścicieli wydatki z tytułu podziału zysku	441
11.8. Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	441
11.9. Wydatki na wykup dłużnych papierów wartościowych	441
11.10. Wydatki z tytułu innych zobowiązań finansowych	441
11.11. Wydatki z tytułu płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	441
11.12. Wydatki z tytułu płatności odsetek	441
11.13. Inne wydatki finansowe	441
11.14. Wnioski z analizy przepływów z działalności finansowej	442
12. Układ rachunku przepływów pieniężnych	442
13. Przykład sporządzania rachunku przepływów pieniężnych	445
14. Ćwiczenia – Rachunek przepływów pieniężnych	451
14.1. Zadania	451
14.2. Rozwiązanie zadań	452
14.3. Przykłady rachunku przepływów pieniężnych (sprawozdań z przepływów pieniężnych) spółek notowanych na GPW w Warszawie	454

Rozdział 6

Informacja dodatkowa

(Agnieszka Tłaczala)

456

Przykłady fragmentów informacji dodatkowej ze sprawozdań finansowych spółek notowanych na GPW w Warszawie sporządzone według MSSF

472

Rozdział 7

Aspekty formalne sporządzania, zatwierdzania, badania i ogłaszania sprawozdań finansowych

(Irena Olchowicz)

474

1. Terminy sporządzania sprawozdań finansowych	474
2. Zasady wykazywania informacji w sprawozdaniu finansowym	475
3. Łączne sprawozdanie finansowe	475
4. Sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego	476
5. Badanie sprawozdań finansowych	477
6. Udostępnienie, złożenie i ogłaszanie rocznych sprawozdań finansowych	482

Rozdział 8

Przykład sporządzenia sprawozdania finansowego

(Agnieszka Tłaczala)

483

Bibliografia

505